

технологій, що наблизить її до європейського рівня, зробить конкурентоспроможною на світовому ринку надання освітніх послуг.

ЛІТЕРАТУРА

1. Білоцерківська Н.Г. Реформування вищої освіти в Україні: правові аспекти. *Форум права*. 2014. №4. С. 13–17. URL: <http://dSPACE.hnu.edu.ua/bitstream>

Тесленко М. М.

кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри психології

*Полтавський національний педагогічний університет
імені В. Г. Короленка*

Горященко А. М.

директор

*Державний навчальний заклад
«Полтавське вище міжрегіональне професійне училище»
м. Полтава, Україна*

ЗМІШАНЕ НАВЧАННЯ У ВИЩІЙ ШКОЛІ ЯК ВИМОГА СУЧАСНОСТІ

Основною метою будь якого ЗВО є передусім підготовка компетентного фахівця, здатного до неперервного самовдосконалення і саморозвитку.

Проте сьогодні коронавірус COVID-19 створив нові виклики для національної освітньої системи.

Карантин актуалізував потребу миттєво перейти на дистанційне навчання. І це насправді серйозний виклик для української системи вищої освіти. Більшість викладачів не були готові до запровадження дистанційної освіти. Це стосується не тільки наявності технічних засобів, але й уміння викладати онлайн. Коронавірус діджиталізував освіту, викладачі швидкими темпами освоюють різні технології для навчання онлайн, у результаті чого ми зрозуміли, що гаджети не завжди зло, і що їх можна використовувати у корисних цілях. Тому, швидше за все, після карантину нас чекає популяризація змішаного навчання («Blended Learning»). Тобто, поєднання навчання онлайн і офлайн.

Змішане навчання передбачає поєднання двох компонент – очного («face-to-face») та дистанційного – спілкування «он-лайн» за допо-

могою різних інноваційних інформаційно-комунікаційних технологій і технічних засобів навчання.

Слід виділити ряд характерних особливостей змішаного навчання.

1. Зміна ролі викладача у навчальному процесі. Викладач в структурі змішаного навчання виконує декілька взаємопов'язаних ролей. Інструктора та організатора навчального процесу.

2. Зміна ролі студента у навчальному процесі. Організація самостійної когнітивної діяльності студентів. Основу навчального процесу при змішаному навчанні складає цілеспрямована, інтенсивна і контрольована самостійна робота студента. Таким чином змішане навчання стимулює відпрацювання навиків самостійного вивчення матеріалу, сприяє розвитку відповідального відношення до навчання, самомотивації, розумне і раціональне планування свого часу, особистої активності в пошуку інформації та її аналізу.

3. Створення комфортного навчального інформаційного середовища. Перевагою змішаного навчання можна назвати можливість будувати індивідуальну навчальну траєкторію студента. Електронний курс дозволяє займатися навчанням в будь-який зручний для студента час і використовувати ту кількість годин, яку він готовий присвятити вивченню навчального матеріалу, самостійно контролюючи об'єм та швидкість вивчення матеріалу.

Розглянемо, яким чином модель змішаного навчання можна інтегрувати в традиційний навчальний процес вищої школи. Лекція окрім передачі теоретичних відомостей, розвиває інтерес до навчальної діяльності в цілому і до конкретної навчальної дисципліни зокрема, формує орієнтири для самостійної роботи над курсом. Разом з тим онлайн-викладання, суттєво відрізняються від занять в аудиторії, ти не розумієш, як студент сприймає інформацію по той бік екрану. Тому, впроваджуючи змішане навчання, не можна повністю перевести всі лекції в електронний формат. Для організації лекцій можна запропонувати ротаційну модель «Flipped-Classroom». Для даної моделі передбачається мінімум 2/3 лекції в режимі офлайн, які чергуються з електронними.

Тому найближчим часом нашим завданням є створення власного контенту (відеолекцій та вебінарів) з кожної навчальної дисципліни

Щодо практичних та лабораторних занять, то для підвищення їх ефективності, варто долучити тематично спрямовані курси, мобільні додатки, спеціальні портали. Зокрема, в Україні стартував проект Prometheus масових відкритих он-лайн-курсів, де надається безкоштовна можливість університетам, організаціям та провідним компаніям публікувати та розповсюджувати курси на цій платформі та безкоштовний он-лайн-доступ до них всім бажаючим.

Згідно результатів анонімного опитування науково-педагогічних працівників та здобувачів освіти щодо стану використання технологій

дистанційного навчання у закладах вищої освіти України [1], проведено Державною службою якості освіти України упродовж 23.04.2020 – 05.05.2020, Найпопулярнішими платформами для дистанційного навчання у вищій школі є Google Classroom, Zoom, YouTube, Moodle, месенджери – Viber, Telegram, та електронна пошта.

Опитування студентів Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка 1 та 3 курсів освітнього ступеню «Бакалавр» спеціальності 053 Психологія та учнів ДНЗ «Полтавського вищого міжрегіонального професійного училища» показало, що використання різних способів комунікації, часто призводить до плутанини з виконанням завдань. Викладач з однієї дисципліни дає завдання у Viber, а вимагає прислати відповіді на електронну пошту, інший проводить уроки в Zoom, деякі предмети необхідно опановувати в Google Classroom або Moodle. І так кожен день. Це різноманіття втомлює студентів, що знижує навчальну мотивацію у них. Тому ми переконані, що кожному навчальному закладу варто обрати одну програму для дистанційного навчання студентів та учнів.

Метою вищезазначеного опитування було також і визначення факторів, що негативно впливають на якість надання освітніх послуг під час дистанційної частини змішаного типу навчання.

Аналіз показав, що найчастіше викладачі та студенти стикаються з такими проблемами:

– Відсутність живого контакту між викладачами та студентами. Цей фактор, визначили як вагому перешкоду якісної освіти у вищій школі дві третини опитаних науково-педагогічних працівників та студентів

– Відсутності безперебійного доступу до мережі Інтернет. Мобільний інтернет працює погано, тому вчитися на карантині майже нереально. Окрім цього, часто у родинях із кількома дітьми є лише один гаджет, тому усі не можуть одночасно повноцінно навчатися. Кожний четвертий відмічає, що вдома не має потрібної техніки.

– Відсутні необхідні навички роботи з технікою. І це в більшій мірі стосується викладачів ніж здобувачів вищої освіти. 37,8% викладачів відмічають, що мають недостатній рівень володіння засобами інформаційних та комунікативних технологій. Натомість серед студентів такий відсоток дещо менший – 15%.

– низька самоорганізація студентів свого навчання.

Отже, змішаний тип навчання в умовах сьогодення є найефективнішим видом навчання в умовах сьогодення. Разом з тим, для збереження високої якості освіти у вищій школі варто подумати про наступні кроки:

1. поглиблення інформаційно-цифрової компетентності викладачів.
2. створення викладачами власного контенту (відео лекцій, вебінарів, онлайн тестів тощо) навчальних дисциплін.

3. розширення використання цифрових технологій в освітньому процесі, зокрема, це стосується студентів, які навчаються за індивідуальним графіком та студентів заочної форми навчання.

ЛІТЕРАТУРА

1. Інформаційно-аналітична довідка про результати опитування щодо стану використання технологій дистанційного навчання у закладах вищої освіти України – режим доступу: <http://www.sqc.gov.ua/images/materials.pdf>

2. Сікора Я. Б. Реалізація змішаного навчання у вищому навчальному закладі / Ярослава Богданівна Сікора // Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: «Педагогіка. Соціальна робота». – 2016. – випуск 2 (39). – С. 236–239.

Черкашин С. В.

кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри німецької філології

*Харківський національний педагогічний університет
імені Г. С. Сковороди
м. Харків, Україна*

ДОСВІД УПРОВАДЖЕННЯ «ІНІЦІАТИВИ ДОСКОНАЛОСТІ» У ФРН ЯК ІНСТРУМЕНТУ ПОКРАЩЕННЯ ЯКОСТІ НІМЕЦЬКОЇ УНІВЕРСИТЕТСЬКОЇ ОСВІТИ І НАУКИ

Наприкінці ХХ ст. перед університетською галуззю ФРН досить гостро постало питання фінансування державою університетів і створення умов для покращення якості німецької університетської освіти і науки на тлі процесів глобалізації і посилення конкуренції в освітній галузі на світовому рівні. Упродовж останніх двох століть німецькі наукові університети, які мали статус державних установ, сприймали німецькою державою, громадськістю і університетськими колами як абсолютно рівні один одному за якістю здійснення своїх основних функцій і претендували на однакові умови фінансування [2, с. 20]. У дійсності ці ЗВО суттєво відрізнялись один від одного не тільки за своїми розмірами, але й як за якістю освітніх послуг і рівнем наукових досліджень. Цей факт був очевидним як для держави, так і для науковців і населення Німеччини. Сама університетська галузь залишалась не стратифікованою і не диверсифікованою через відсутність волі політиків і самих освітян до вжиття певних негайних заходів, необхідних для